

TÜBİTAK

25. KURULUŞ YILDÖNÖMÜNÜ BİLİM VE TEKNOLOJİ HAFTASIYLA KUTLADI

BİLİM VE TEKNOLOJİ HAFTASI'NIN ARDINDAN

Feyzullah AKBEN

Bilim ve Teknik Dergisi Yazı İşleri Müdürü

Türkiye'de müspet bilimler ve kalkınma planları doğrultusunda araştırma ve geliştirme yapmak, yapılmasını sağlamak, koordine etmek, bu alanda mevcut bilgilere erişmek ve erişilmesini sağlamak amacıyla 1963 yılında kurulan TÜBİTAK'ın 25. Kuruluş Yıldönümü münasebetiyle Ankara'da "Bilim ve Teknoloji Haftası" düzenlendi.

Em. Org. Sayın Kemal YAMAK Haftanın Açılışında Cumhurbaşkanı Adına Konuşmasını Yaparken.

Başbakan Sayın Yıldırım AKBULUT Haftanın Açılış Töreninde Konuşmasını Yaparken.

TÜBİTAK'ın 25 yıllık faaliyetlerinin tanıtıldığı ve değerlendirildiği Bilim ve Teknoloji Haftası, 20 Kasım 1989 tarihinde başladı. Ankara Hilton International'da düzenlenen açılış töreninde Cumhurbaşkanı adına Em. Org. Sayın Kemal YAMAK, Başbakan Sayın Yıldırım AKBULUT, Devlet Bakanı Sayın Mehmet YAZAR ve

Cumhurbaşkanı Sayın Turgut ÖZAL Ödül Töreninde Konuşmasını Yaparken.

TÜBİTAK Başkanı Sayın Prof. Dr. Mehmet ERGİN birer konuşma yaparak bilim ve teknolojinin önemini dile getirdiler.

Açılış konuşmalarının ardından, The Netherlands Organization for Applied Scientific Research (TNO-Netherlands) Yönetim Kurulu Başkanı Dr. W.A.de JONG, "Kalkınmada Bilim ve Teknolojinin Rolü"; Lehigh Üniversitesi Makina Mühendisliği Bölümü (ABD) Öğretim Üyesi Prof. Dr. Fazıl ERDOĞAN "Bilimsel ve Teknik Araştırmaların Önemi" konularında birer konferans verdiler.

Devlet Bakanı Sayın Mehmet YAZAR Ödül Töreninde Konuşmasını Yaparken.

Bilim ve Teknoloji Haftası'na öğleden sonra Marmara Bilimsel ve Endüstriyel Araştırma Merkezi'nin tanıtıldığı ve Merkez etkinliklerinin bilimsel değerlendirilmesinin yapıldığı oturumla devam edildi.

TÜBİTAK Araştırma Grupları ve Enstitülerinin çalışmalarının tanıtımı ve uzmanlarca bu çalışmaların bilimsel değerlendirmesinin yapıldığı oturumlarla devam eden hafta boyunca iki önemli panel de yer alıyordu. Bunlar:

21 Kasım 1989 Salı günü düzenlenen "Bilim ve Teknoloji Paneli" ile, 23 Kasım 1989 Perşembe günü düzenlenen "GAP Paneli".

EBSO Genel Sekreteri ve TÜBİTAK Bilim Kurulu Eski Üyesi ve Başkanı Prof. Dr. Yusuf VARDAR'ın yönettiği Bilim ve Teknoloji Paneli'ne, Prof. Dr. Ali BALABAN, Prof. Dr. Engin BERMEK, Prof. Dr. Oktay BEŞKARDEŞ, Prof. Dr. Naci M. BOR, Prof. Fazıl ERDOĞAN, Prof. Dr. M. Nimet ÖZDAŞ, Prof. Dr. Canan TOKER ve Uğur YÜCE konuşmacı olarak katıldılar.

23 Kasım 1989 Perşembe günü düzenlenen GAP Paneli'ne ise, Prof. Dr. İlhan AKALAN, Prof. Dr. Doğan ALTINBİLEK, Ferruh ANIK, Zeynep ARAT, Zeki ÇERİ, Doç. Dr. Taylan DERİCİOĞLU, Süheyl ELBİR, Dr. Haşim ÖGÜT, Prof. Dr. Ekrem SEZİK, Prof. Dr. M. Nihat ŞİŞLİ ve Prof. Dr. Erdoğan YÜZER konuşmacı olarak katıldılar. Panel yöneticiliğini ise Türkiye Kalkınma Vakfı ve Çevre Sorunları Vakfı Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ yaptı.

TÜBİTAK Başkanı Sayın Prof. Dr. Mehmet Ergin, Ödül Töreninde Konuşmasını Yaparken.

Bilim ve Teknoloji Haftası etkinlikleri kapsamında ayrıca, EUREKA Sekreteryası Başkanı Dr. Olaf MEYER, "The EUREKA Initiative for Cooperative Technological Developments in Europe (Avrupa'da Ortak Teknolojik Gelişmeler İçin EUREKA Girişimi)" başlıklı bir konferans verdi.

Haftanın son gününde (24 Kasım 1989) TÜBİTAK Bilim, Hizmet ve Teşvik Ödülleri Töreni ile TÜBİTAK'ta 15 yılını dolduran personele hizmet plaketi dağıtım töreni yapıldı.

Kalabalık, bir davetli topluluğunun katıldığı Bilim, Hizmet ve Teşvik Ödülleri Töreninde Cumhurbaşkanı Sayın Turgut ÖZAL, Devlet Bakanı Sayın Mehmet YAZAR ve TÜBİTAK Başkanı Sayın Prof. Dr. Mehmet ERGİN birer konuşma yaptılar.

İnsan eğitimi ve özellikle bilim adamı yetiştirilmesinin, hızlı bir değişim içerisinde bulunan dünyamızda, bugün her zamankinden daha fazla önem taşıdığını söyleyen Cumhurbaşkanı Sayın Turgut ÖZAL daha sonra özetle şöyle konuşmuştur:

"Bilimsel faaliyetler, tıpkı ekonomik faaliyetlerde olduğu gibi hedefleri tespit edilerek, belirli bir plan çerçevesinde daha ileriye görmek suretiyle yapılmalıdır.

Başbakan Sayın Yıldırım AKBULUT TÜBİTAK Tanıtım Sergisinin Açılışını Yaparken.

Ekim ayında ilk toplantısını yapmış olan Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu, bu gerçekten hareketle bilimin planlı gelişiminde bir Türk Bilim Politikası'nın ana unsur ve hedeflerinin tespitinde mümtaz bir rol oynayacaktır. Bilim politikamızın, hızla kalkınan ve kabuk

TÜBİTAK Tanıtım Sergisinden Bir Görünüm.

1989 Yılı Bilim ve Hizmet Ödülü Sahibi Bilim Adamlarımız, Cumhurbaşkanı Sayın Turgut ÖZAL'la Beraber.

Cumhurbaşkanı Sayın Turgut ÖZAL, Hüsamettin TUGAÇ Vakfı Ödüllerini Kazanan Bilim Adamlarımızla Birlikte.

Kurum Başkanımız ve Hizmet Plaketi Alanlardan Bir Grup.

değiştiren ülkemizin yeni ihtiyaçları da dikkate alınarak ekonomik politikamız ile ahenkli bir şekilde geliştirilip süratle uygulamalara geçileceğini ümit ediyorum.

Bilimsel araştırmaların maliyeti oldukça yüksektir. Netice almak çok zaman ister, sabırlı olmak gereklidir. Araştırmaların desteklenmesi için ihdas edilmekte olan Bilim ve Teknoloji Fonu'na bir an önce işlerlik kazandırılmasında da önemli yararlar vardır."

Devlet Bakanı Sayın Mehmet YAZAR'da konuşmasında özetle şunları söylemiştir:

"Ülkemizin kalkınmasında, milletimizin refah ve mutluluğunun artırılmasında bilim ve teknolojik araştırma, geliştirme çabaları, gayretleri, çalışmaları temel itici güç olacaktır. Bu itici gücün özü de esası da insanımıza dayanmaktadır. Bugünkü acımasız rekabet dünyasında bütün yarışın özünde yatan, temelinde yatan, bilim ve teknolojideki büyük hamleler ve büyük gelişmelerdir. O halde biz Türkiye olarak milletimizi çağdaş medeniyet seviyesine çıkarma, hatta onun üstüne çıkarma hedefine ulaşacaksa, her şeyden önce bu sahadaki yarışını mutlak kazanmak zorundayız.

Türkiye'de kaynak meselesinin yanısıra, bu sahada hizmet veren kurum ve kuruluşlar ara-

sındaki akılcı koordinasyon ve işbirliğinin de önemine işaret etmek istiyorum. Bu konuda YÖK ve Üniversitelerimiz, TÜBİTAK, Kamu ve Özel Kuruluşlar, Devlet Planlama gibi birçok kuruluşun faaliyetler açısından etkin bir koordinasyon içinde olması zarureti vardır."

Daha sonra bir konuşma yapan TÜBİTAK Başkanı Sayın Prof. Dr. Mehmet ERGİN özetle şunları söylemiştir:

"Bir ülkede araştırma-geliştirme faaliyeti olmadan devamlı olarak dışardan bilgi ve teknoloji transferi ile sanayi geliştirmek mümkün değildir. Etkin bir teknik enformasyon sisteminin kurulması, birincil ve ikincil standartları oluşturacak metroloji laboratuvarlarının süratle tamamlanması, millî ihtisas laboratuvarları kurulması, Patent ve Fikri Mülkiyet Kanunu'nda güncelleştirilmeye gidilmesi öncelikle yapılması gerekli işlerimizdendir.

Türkiye, Avrupa'da oluşturulan ve ortak bilimsel araştırmaları teşvik eden, COST, Avrupa Bilim Vakfı ve özellikle ticarî ürünler geliştirmek amacıyla kurulmuş olan EUREKA'nın üyesidir. Türkiye, Avrupa Topluluğunun tam üyesi değildir. Fakat EUREKA'nın üyesidir. Dolayısıyla Türkiye'deki araştırma yapan kuruluşların, yani

üniversiteler, TÜBİTAK, diğer kamu ve özel kuruluşların Avrupada'ki ortak projelere katılmaları suretiyle bilim ve teknoloji konusunda Avrupa ülkeleri ile entegre olmak için önümüzde hiçbir engel yoktur. Bu bilimsel ve teknolojik entegrasyon Avrupa Topluluğu'na tam üye olarak katılmamızdaki diğer engelleri de kaldırmakta mutlaka yardımcı olacaktır. Ancak bu konuda yurt içinde bazı güçlüklerimiz vardır. Her şeyden önce bilimsel ve teknolojik araştırmaların, kısa sürede bir dönüş beklemeden, parasal desteğe ihtiyacı vardır. Sonra, ülkede üniversite, TÜBİTAK dahil kamu ve özel sektör kuruluşlarımızın Avrupa'daki ortak projelere ilgi alanlarında katılmaları gereklidir".

Bu konuşmaların ardından Cumhurbaşkanı Sayın Turgut ÖZAL, 1989 yılı, TÜBİTAK Bilim, Hizmet, Teşvik Ödülleri ve Hüsamet'in TUGAÇ Vakfı Ödülleri'ni kazanan bilim adamlarımıza ödülleri verdi.

Aynı gün öğleden sonra da TÜBİTAK'ta 15 yılını dolduran Kurum personeli hizmet plakelerini aldılar.

Bilim ve Teknoloji Haftası, Devlet Bakanı Sayın Mehmet YAZAR tarafından ödül alanlar onuruna verilen kokteyle sona erdi.

Hafta etkinlikleri kapsamında ayrıca, TÜBİTAK'ın 25 yıllık faaliyetlerini konu alan "Beyaz Kitap" ve Kurumun tanıtıldığı bir tanıtım kitabı da yayınlandı.

TÜBİTAK YÖNETİM KURULU ÜYESİ

Prof. Dr. AYŞE BOŞGELMEZ'İN BİLİM VE TEKNOLOJİ HAFTASI'NA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELERİ

Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Prof. Dr. Ayşe BOŞGELMEZ.

Kurumumuzun 25. kuruluş yıldönümü münasebetiyle düzenlenen "Bilim ve Teknoloji Haftası" hakkında geniş bilgi almak için, hafta etkinliklerinin koordinatörlüğünü yürüten TÜBİTAK Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Prof. Dr. Ayşe BOŞGELMEZ'le konuştuk:

Bilim ve Teknik : Sayın Hocam, Kurumumuzun 25. kuruluş yıldönümü kutlamaları, sınıyorum biraz alışlagelmisin dışında gerçekleşti. Kurum içi sınırlı etkinlikler yerine, programı son derece yoğun ve kapsamlı bir hafta yaşadık. Bu düşünce nereden kaynaklandı? Niçin Bilim ve Teknoloji Haftası?

Prof. Dr. Ayşe BOŞGELMEZ : TÜBİTAK, Türkiye'de araştırma ve geliştirme yapmak, yapmasını sağlamak, koordine etmek ve bu alanda mevcut bilgilere erişmek ve erişilmesini sağlamak amacıyla kurulmuştur. Bu amacı ve kanunla kendisine verilen görevleri göz önüne aldığımızda TÜBİTAK'ın, bu alanda ülkemizin tek kuruluşu olduğu görülür. Diğer taraftan TÜBİTAK Araştırma Merkez ve Enstitüleri de birer millî araştırma merkez ve laboratuvarı konumundadır.

Bu nedenle biz, 25. kuruluş yıldönümünü fırsat bilerek, öncelikle TÜBİTAK'ın yaptıklarını ve yapmak istediklerini kamuoyu önünde tartışmak ve yetkili kişilerin görüşlerini almak istedik. Çünkü, hemen hemen her türlü gelişmişlik ve büyüklük kavramlarının bilim ve teknoloji bazına oturtulduğu günümüz dünyasında ülkemizin de özlünen yere gelebilmesi, bilim ve teknoloji alanında yapabildiklerimiz veya yapamadıklarımıza bağlıdır. İleriki çalışmalarımıza ışık tutması bakımından işte bize bunun bir

değerlendirmesi lâzımdı. Biz, bu değerlendirmeyi alalım ve çalışmalarımıza buna göre yön verelim istedik.

Bilim ve Teknik : *Ama Bilim ve Teknoloji Haftası kapsamındaki etkinlikler, TÜBİTAK'ın çalışmalarını konu alan programlarla sınırlı değildir. Örneğin Bilim-Teknoloji, GAP Paneli...*

Prof. Dr. Ayşe BOŞGELMEZ : Evet... TÜBİTAK Kuruluş Kanununun Kurumumuza verdiği görevlerden biri de "bilim ve teknoloji kavramları hakkında millî bir şuur oluşturulması maksadıyla seminerler, kurslar tertip etmektir." Biz bu görevi de göz önüne alarak, TÜBİTAK'ın faaliyetlerinden ülke genelinde yapılanları da uzmanlar arasında tartışmaya açalım diye düşündük. Türkiye'de bilim ve teknoloji olayını konu alan bir panelle birlikte, şu anda bizim için çok önemli olan Güney Doğu Anadolu Projesi'ni de çeşitli yönleriyle kamuoyu önünde ele almayı hedefledik. Keza EUREKA ile ilgili oturumu da bu kapsamda değerlendirebilirsiniz.

Tabii tüm bu etkinliklerde gözetilen hedef, bir hafta boyunca da olsa, yazılı ve sözlü basın aracılığı ile ülkemizde bilim ve teknolojiyi kamuoyu gündeminde tutmak ve bu alanda bulunduğumuz noktayı irdelemek.

Bilim ve Teknik : *Bilim ve Teknoloji Haftası hedefine ulaşabildi mi acaba? Sizden bir değerlendirme alabilir miyiz?*

Prof. Dr. Ayşe BOŞGELMEZ : Bunu hep birlikte yaşadığımızı düşünüyorum. Haftanın ilk gününden son gününe kadar umulanın üzerinde ilgiyle karşılaştık. Ve dahası, konuşmacılar ağız sözlüleriyle bu ilgiye güzel biçimde karşılık verdiler. Ayrıca Sayın Cumhurbaşkanımız, Sayın Başbakanımız ve Sayın Devlet Bakanımızın gerek teşrifleriyle, gerek konuşmalarıyla yaptıkları katkılar ve bize verdikleri destekten dolayı şükranlarımızı arz etmeyi de bir borç bilmekteyiz.

Doğal olarak tüm bu faaliyetler, hafta boyunca TRT ve basında geniş yer aldı.

Bilim ve Teknik : *Sayın Hocam, son olarak şunu sormak istiyorum: Bilim ve Teknoloji Haftası etkinlikleri, çoğunlukla bu tip toplantı ve oturumların düzenlendiği herhangi bir salonda değil de, Hilton International'da düzenlendi. Buna göre, sakıncası yoksa haftanın maliyet-etkinlik açısından bir değerlendirmesini de yapabilir misiniz?*

Prof. Dr. Ayşe BOŞGELMEZ : Sorunuzu cevaplandırmaya önce niçin söz konusu yerin seçildiğini anlatarak başlayayım. Bunu üç başlık altında açıklamak mümkün sanıyorum: Birincisi, TÜBİTAK'ın çeyrek asırlık faaliyetlerinin değerlendirmesinin yapıldığı kutlama törenlerinin mükemmeliyeti açısından... İkincisi, biz sadece TÜBİTAK'ı değerlendirmedik, ülkemizin bilimsel ve teknolojik durumunu da uzmanlar aracılığı ile tartıştık. Üçüncüsü, ödül kazanmış çok değerli bilim adamlarını, hem de diğer ülkelerde çalışmalarını ile yükselmiş Türk ve yabancı konuklarımızı en iyi şekilde ağırlamak ve bu vesile ile Kurum olarak bilim dünyasına verdiğimiz önemi belirtmek için bu düzenlemeyi gerçekleştirdik. Tüm bunlar için organizasyonun, servisin, her şeyin mükemmel olması gerekiyordu.

Maliyete gelince: 5 günlük bir sürede, bu kadar yoğun bir programla yüklü bir hafta için yaklaşık 167 Milyon TL harcama yapılmıştır.

Dolayısıyla, düzenlenen etkinlikleri ve bu rakamı göz önüne aldığımızda, maliyet-etkinlik açısından bir tablo ortaya çıkar sanıyorum.

Bilim ve Teknik : *Efendim, verdiğiniziz bu bilgiler için çok teşekkür ediyoruz. Ayrıca bilim ve teknolojinin ülkemizin gündeminde lâik olduğu yeri alması bakımından bu tür etkinliklerin sık sık tekrarlanmasının yararlı olacağını düşünüyoruz.* □